

Genel Mektup : 1756

İstanbul, 04/01/2022

MERKEZİ RİSK YÖNETİMİ EKİBİ

Konu : VIOP Yönerge Değişikliği

İlgili : Bankalar ve Aracı Kurumlar

Önümüzdeki dönemde Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda uygulamaya alınması planlanan risk azaltıcı netleştirme fonksiyonu kapsamında "İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda Yürüteceği Merkezi Karşı Taraf Hizmeti ve Bu Hizmete İlişkin Takas Esasları Yönergesi"nde güncellemeler yapılmıştır.

Yapılan değişikliklere ilişkin karşılaştırma tablosu ekte yer almaktadır.

Güncellenen Yönerge'ye web sitemizde yer alan "Mevzuat" başlığı altındaki "Yönergeler" bölümünden erişilebilmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla.

TAKASBANK
İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Niyazi Burak AKAN
Direktör

Murat GÖRGÜN
Genel Müdür Yardımcısı

Ek :VIOP Yönerge Karşılaştırma Tablosu (2 sayfa)

Evrakı Doğrulamak İçin : <https://belgedogrulama.takasbank.com.tr/belgedogrulama.aspx?eD=BSPBK5M8JC> Pin Kodu :

İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.

Reşitpaşa Mahallesi Borsa İstanbul Caddesi No:4 Sarıyer 34467 İstanbul

T +09 212 315 25 25 F +90 212 315 25 26 www.takasbank.com.tr Kep Adresi : takasbank@hs01.kep.tr

Ticaret Sicil No:276870 Mersis No:0481002693100015

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.'NİN BORSA İSTANBUL A.Ş. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI'NDA YÜRÜTECEĞİ

MERKEZİ KARŞI TARAF HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN TAKAS ESASLARI YÖNERGESİ KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

Madde İçeriği – Eski Hali	Madde İçeriği – Yeni Hali
<p>Tanım ve kısaltmalar MADDE 4 i) Merkezi Takas Yönetmeliği : 18.07.2013 tarihli ve 28711 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Takas Yönetmeliği’ni, (j)Opsiyon Sözleşmesi: Belirli bir vade ya da vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikteki ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ya da döviz alma veya satma hakkı sağlayan sözleşmeleri,</p>	<p>Tanım ve kısaltmalar MADDE 4 (i) Merkezi Takas Yönetmeliği : 18.07.2013 tarihli ve 28711 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Takas Yönetmeliği’ni, (j) Netleştirmeye Konu Teminat Değeri : Kısa pozisyon pay vadeli işlem sözleşmeleri ve kısa pozisyon pay alım opsiyon sözleşmelerinin risk hesaplamasında dikkate alınacak pozisyon değerlerinin netleştirilmesinde kullanılacak ilgili pay teminat değerlerini, (j)(k) Opsiyon Sözleşmesi: Belirli bir vade ya da vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikteki ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ya da döviz alma veya satma hakkı sağlayan sözleşmeleri,</p>
<p>Risk Yönetimi MADDE 23 - (1) Piyasa risk yönetimi Takasbank tarafından yapılır. (2) Piyasada gerçekleşen işlemler gerçek zamanlı olarak Takasbank tarafından Borsa’dan alınarak pozisyona dönüştürülür. Pozisyonu güncellenen hesaplar için son açık pozisyon ve Prosedürde belirlenen maktu, oransal veya portföy bazlı teminatlandırma yöntemine göre en az %99; 50 güven düzeyi ve 2 iş günlük elde tutma süresi olmak üzere Prosedürde belirlenecek güven düzeyi ve elde tutma süreleri kullanılarak “başlangıç teminatı” hesaplanır. Takasbank bu oran ve tutarların altında kalmamak şartıyla, üyeler bazında farklı teminat oran ve tutarları belirleyebilir, gün içi sürdürme seviyesi uygulaması yapabilir. Gün içi sürdürme seviyesine ilişkin hususlar Prosedürde belirlenir. (3) Piyasada emir öncesi risk yönetimi uygulanır. Emir öncesi risk yönetimine ilişkin usul ve esaslar Borsanın görüşü alınarak Prosedürde belirlenir. (4) Dayanak varlığının işlem gördüğü piyasalarda MKT hizmeti verilmeyen fiziki teslimata konu sözleşmelerin teminat gereksinimleri vadesi dolana kadar tekil hesaplar altında, vadesi dolduktan sonra ise ilgili üye altında oluşturulacak portföy ve çoklu hesaplarda izlenebilir. Vadesi dolan söz konusu pozisyonlar için risk ve teminat yönetimi bu hesaplar altında yapılır.</p>	<p>Risk Yönetimi MADDE 23 - (1) Piyasa risk yönetimi Takasbank tarafından yapılır. (2) Piyasada gerçekleşen işlemler gerçek zamanlı olarak Takasbank tarafından Borsa’dan alınarak pozisyona dönüştürülür. Pozisyonu güncellenen hesaplar için son açık pozisyon ve Prosedürde belirlenen maktu, oransal veya portföy bazlı teminatlandırma yöntemine göre en az %99; 50 güven düzeyi ve 2 iş günlük elde tutma süresi olmak üzere Prosedürde belirlenecek güven düzeyi ve elde tutma süreleri kullanılarak “başlangıç teminatı” hesaplanır. Takasbank bu oran ve tutarların altında kalmamak şartıyla, üyeler bazında farklı teminat oran ve tutarları belirleyebilir, gün içi sürdürme seviyesi uygulaması yapabilir. Gün içi sürdürme seviyesine ilişkin hususlar Prosedürde belirlenir. (3) Piyasada emir öncesi risk yönetimi uygulanır. Emir öncesi risk yönetimine ilişkin usul ve esaslar Borsanın görüşü alınarak Prosedürde belirlenir. (4) Dayanak varlığının işlem gördüğü piyasalarda MKT hizmeti verilmeyen fiziki teslimata konu sözleşmelerin teminat gereksinimleri vadesi dolana kadar tekil hesaplar altında, vadesi dolduktan sonra ise ilgili üye altında oluşturulacak portföy ve çoklu hesaplarda izlenebilir. Vadesi dolan söz konusu pozisyonlar için risk ve teminat yönetimi bu hesaplar altında yapılır. (5) Risk hesaplamasında netleştirmeye konu teminat değerleri dikkate alınır.</p>

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.'NİN BORSA İSTANBUL A.Ş. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI'NDA YÜRÜTECEĞİ

MERKEZİ KARŞI TARAF HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN TAKAS ESASLARI YÖNERGESİ KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

<p>Risk limitleri MADDE 24- (3) Üyenin kendisi ve müşterileri için almış olduğu tüm pozisyonlardan kaynaklı risk limiti hesaplamasına esas bulunması gereken teminat tutarının risk limitini aşıp aşmadığı Prosedürde belirlenen esaslara göre kontrol edilir.</p>	<p>Risk limitleri MADDE 24- (3) Üyenin kendisi ve müşterileri için almış olduğu netleştirmeye konu teminat değerleri de dikkate alınarak bulunan tüm pozisyonlardan kaynaklı risk limiti hesaplamasına esas bulunması gereken teminat tutarının risk limitini aşıp aşmadığı Prosedürde belirlenen esaslara göre kontrol edilir.</p>
<p>İşlem teminatı kompozisyonu ve değerlendirme katsayıları MADDE 29 (3) Değerleme katsayılarının hesaplanmasında Takasbank tarafından uygun görülen parametrik, parametrik olmayan veya simülasyon tabanlı istatistiksel yöntemler kullanılır. Teminat değerlendirme katsayılarının belirlenmesinde, ilgili varlığın Takasbank tarafından değerlendirilen kredi riski, vadesi, olağanüstü piyasa koşullarındaki volatilitesi, likiditesi ve varsa kur riski dikkate alınır. Yapılacak hesaplamalarda kullanılacak istatistiksel güven düzeyi %99,75'den, kullanılacak likidite etme süresi ise 2 iş gününden az olamaz. Hesaplamalarda kullanılacak tarihsel verinin 1 yıldan az olmaması esastır. Yeterli veya hiç tarihsel verinin bulunmadığı varlıklar için değerlendirme katsayıları, benzer niteliklere sahip varlıklar için hesaplanan katsayılar kıyas alınarak belirlenir. Kompozisyon limitine esas grup limitleri toplam yatırılmış teminat üzerinden hesaplanır. Alt grup limitlerinin hesaplamasında ilgili varlık tutarının grup limiti uygulanmış toplam değerlendirilmiş kısmı dikkate alınır. Teminat olarak kabul edilen varlıklar, güncel piyasa fiyatları ile değerlendirilmelerini teminen Takasbank tarafından belirlenen fiyatlar üzerinden gün içerisinde risk hesaplama anlarında, teminat yatırma ve çekme işlemlerinde ve her işlem günü sonunda değerlemeye tabi tutulur. Teminat değerlerinin belirlenmesine ilişkin uygulama esasları Prosedürde açıklanır.</p>	<p>İşlem teminatı kompozisyonu ve değerlendirme katsayıları MADDE 29 (3) Değerleme katsayılarının hesaplanmasında Takasbank tarafından uygun görülen parametrik, parametrik olmayan veya simülasyon tabanlı istatistiksel yöntemler kullanılır. Teminat değerlendirme katsayılarının belirlenmesinde, ilgili varlığın Takasbank tarafından değerlendirilen kredi riski, vadesi, olağanüstü piyasa koşullarındaki volatilitesi, likiditesi ve varsa kur riski dikkate alınır. Yapılacak hesaplamalarda kullanılacak istatistiksel güven düzeyi %99,75'den, kullanılacak likidite etme süresi ise 2 iş gününden az olamaz. Hesaplamalarda kullanılacak tarihsel verinin 1 yıldan az olmaması esastır. Yeterli veya hiç tarihsel verinin bulunmadığı varlıklar için değerlendirme katsayıları, benzer niteliklere sahip varlıklar için hesaplanan katsayılar kıyas alınarak belirlenir. Kompozisyon limitine esas grup limitleri toplam yatırılmış teminat üzerinden hesaplanır. Alt grup limitlerinin hesaplamasında ilgili varlık tutarının grup limiti uygulanmış toplam değerlendirilmiş kısmı dikkate alınır. Teminat olarak kabul edilen varlıklar, güncel piyasa fiyatları ile değerlendirilmelerini teminen Takasbank tarafından belirlenen fiyatlar üzerinden gün içerisinde risk hesaplama anlarında, teminat yatırma ve çekme işlemlerinde ve her işlem günü sonunda değerlemeye tabi tutulur. Teminat değerlerinin belirlenmesine ilişkin uygulama esasları Prosedürde açıklanır. Kısa pozisyon pay vadeli işlem sözleşmeleri ile kısa pozisyon pay alım opsiyon sözleşmelerinin risk hesaplamasında dikkate alınacak pozisyon değerlerinin netleştirilmesi için teminat olarak ilgili pay teminatı yatırılabilir. Netleştirmeye konu edilen teminat bakiyeleri teminat değerlendirme sürecinde dikkate alınmaz.</p>
<p>Temerrüt İşlemlerine İlişkin Esaslar Temerrüt MADDE 39 – (4)Dayanak varlığın işlem gördüğü piyasalarda MKT hizmeti verilen sözleşmelerin pozisyonları nakdi uzlaşma vade bitimini takiben ilgili piyasada oluşturulur ve fiziki teslimat süresi sonuna kadar teminatlandırılır. Temerrütlerde dayanak varlığın işlem gördüğü piyasanın temerrüt yönetim kuralları geçerli olur.</p>	<p>Temerrüt İşlemlerine İlişkin Esaslar Temerrüt MADDE 39 – (4)Dayanak varlığın işlem gördüğü piyasalarda MKT hizmeti verilen sözleşmelerin pozisyonları nakdi uzlaşma vade bitimini takiben ilgili piyasada oluşturulur ve fiziki teslimat süresi sonuna kadar teminatlandırılır. Temerrütlerde dayanak varlığın işlem gördüğü piyasanın temerrüt yönetim kuralları geçerli olur. (5) Netleştirmeye konu teminat değerleri ile ilgili temerrüt süreçleri Prosedürde belirlenir.</p>